

קובץ
פלפול התלמידים
תשע"ט

ישיבת "תלמידי התמימים" ליובאוויטש

אופקים

ארץ הקודש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

בשבח והודיה להשי"ת הננו שמחים על הזכות הנפלאה שנפלה
בחלקנו למלא את רצון קודשו של הרבי מלך המשיח שיל"ו.
ולהוציא לאור את "קובץ פלפול התלמידים" של ישיבת
"תלמידי התמימים" אופקים – תשע"ט. בחוברת כותבים
התלמידים מתוך הנלמד בנגלה ובחסידות.

שנזכה לרוב נחת יהודי חסידי אמיתי מכולם ושנזכה תכף ומיד
ממש לגאולה האמיתית והשלימה ומלכנו בראשנו, ונוכל לומר
לרבי "ראו גידולים שגידלנו".

הרב יעקב יוסף

הרב סגל

במה להטריד את הראש

הרבי מסביר את היחס הנכון לעיסוק בפרנסה: "יגיע כפיך כי תאכל" מכאן דייקו שאפשר ליגע את הכפיים בפרנסה, אך לא את הראש. כלומר, את הכוחות החיצוניים של הגוף כמו הידיים, אפשר להשקיע בענייני העולם אך לא את הכוחות הפנימיים.

אך מה אפשר לעשות שהפרנסה מתחבאת בתוך הטבע?

התשובה היא שמותר להשקיע מחשבה כדי למצוא כלי לפרנסה, אך לא יותר מכך. כתוב "וברכך ה' בכל אשר תעשה" שצריכה להיות עשייה ובה ייתן ה' את ברכתו. אך כמו שאם אדם יעשה בגד ארוך ממידותיו לא יועיל לו, אלא הוא עלול ליפול. כך גם בעניין הפרנסה.

הסבר נוסף בעניין מופיע ב"תורה אור" פרשת נח על מי המבול השוטפים את העולם. בעבודתנו את ה' יש גם מבול, המבול המבלבל את האדם ומטריד אותנו בטרדות הפרנסה. בלשון הפסוק "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה". פירוש הפסוק הוא שמחשבות הפרנסה רצות אצל האדם כמו נהר. למרות זאת לא הצליחו הטרדות האלו לכבות את האהבה שיש בליבו של יהודי להשם.

מגיש: הת' אושר מאיר אמיתי

שאלה של הרבי - מדוע התורה מתחילה באות ב' ?

התשובה היא שצריך להתכוון ולחשוב על מי שנתן את התורה ולהתקשר אליו, ולכן בבוקר לפני הלימוד אנחנו מברכים "ברוך אתה השם נותן התורה".

א - הכנה לתורה [ברכת התורה] ב- תחילת התורה בפועל.

מגיש: הת' אוריאל דדון

"אנא נסיב מלכא"

"ביום עשתי עשר יום..... אשר". כל שבט נקרא שמו לפי שבחו. "ואשרו אתכם כל הגויים". "אשרי העם שה' אלוקיו". וצ"ל בתחילת העניין כתוב שאישורן של ישראל, ולאחר מכן אומר שהוא הקריב על שם הבחירה של ה' בישראל.

העכו"ם ידעו (בדורות הקודמים) שהשפע נמשך על ידי ה', אבל חשבו שהם – הכוכבים ומזלות יכולים לא להשפיע. תלוי ברצונם, והם אינם כגרזן ביד החוצב. והם חשבו שאם הם יבחרו בשרים יתנו להם יותר. וזה הביאם לידי טענה שה' עזב את הארץ בידי הכוכבים והמזלות.

מובא במאמר משל במלך ושרים שהגיעו לעיירה אחת. אחד אמר אני בוחר בשר הכלכלה. אחד אמר אני בוחר בשר התחבורה. היה שם פיקח אחד שאמר "אנא נסיב מלכא". נשאלת השאלה: למה צריך להיות פיקח כדי לבחור במלך?

ההשפעה שמגיעה מהקליפות היא בחינם כלומר שהיא ללא מאמץ של האדם והיא גם בריבוי גדול ואילו ההשפעה של הקדושה היא בעבודה ויגיעה וגם אז ההשפעה היא לפי העבודה של האדם. אבל היהודים מוותרים על השפע של הטומאה ומקבלים בצמצום מהקדושה, ובעתיד כשמשיח יבוא תתבטל כל השפעת הטומאה ובקדושה יהיה ריבוי של השפעה.

אבל היהודים לא בוחרים בקדושה רק כי הם יודעים שהטומאה תתבטל, אלא הם מוותרים על התועלת שלהם ובוחרים באלוקות מצד הנשמה זו בחירה עצמית באופן של למעלה מהשכל ואחר כך מתלבשת גם בשכל.

בשביל להבין כיצד הבחירה של ישראל בה' אינה נובעת מרצון לקבל את הדבר שאף פעם לא יתבטל, אלא מצד שה' הוא האמת ומציאותם האמיתית, מביא הרבי את הסיפור על אדמו"ר הזקן שהיה נשמע מפיו, "איני רוצה שום דבר (אפילו גן עדן) אלא רק אותך בעצמך". מכך שהרבי סיפר לנו את זה, הוא נתן לנו כוח שכל אחד יכול לעבוד את ה' באופן הזה שלא רוצה שום מטרה בשביל עצמו, אלא רק בשביל למלא את רצון ה'.

וזה מבאר את שני המדרשים שהובאו בתחילת המאמר על שם מי הקורבן של אשר? על שם שעם ישראל בחרו בבחירתו של הקב"ה לעשות לו דירה בעולם הזה הגשמי.

מגיש: הת' מענדי קעניג

משיחת ב' ניסן תשמ"ח

פוסק הרמב"ם שנשיא ומלך הוא לב כל קהל ישראל. רבי הוא לב כל ישראל. מל"כ ראשי תיבות: מוח, לב, כבד. לב שמביא חיים לכל האיברים, מוח החיות של כל הגוף, כבד-מאגר הדם, ויוצא שעיקר חיות הגוף הוא הלב.

מגיש: הת' יוסף יצחק קעניג

מטרת בריאת העולם

"זה היום" -ראש השנה- "תחילת מעשיך". שאלה : באיזה תאריך נברא העולם? כ"ה באלול. האדם נברא ביום השישי, וביום זה חוגגים ראש השנה. למה קוראים ליום השישי תחילת מעשיך?

תשובה: לבריאת העולם יש תכלית, לגלות את אלוקות הבריאה. כמו שלומדים בפרקי אבות: "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו." ורק כשנברא האדם, התחיל להתממש התכלית באמירתו של האדם בואו נשתחוה לה'.

לשון "זה" ולשון "היום" מורים על גילוי. כי ביום זה התחיל להתגלות אלוקות בבריאה.

מגיש: הת' אושר מאיר אמיתי

צדקה וגאולה

מה הקשר בין לימוד התורה לנתינת צדקה, שאנו אומרים שעל ידי נתינת צדקה נחשב לנו שאנו לומדים תורה?

כשנותנים צדקה ואומרים "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה". מילים אלו הם לימוד תורה בנושא גאולה ומשיח.

מגיש: הת' יוסף יצחק קעניג

"בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים"

אמרו רז"ל "בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים". אמונה ולא הכרה. מה מיוחד באמונה? ומדוע תלויה יציאת מצרים דווקא בזכותה? חסידי אומות העולם מודים במציאות הבורא, אלא שלדידם אין זה עניין של אמונה, כי אם תוצאה של הכרה שכלית. התבוננות במציאות העולם תוך הנחה שאין דבר עושה את עצמו, מביאה למסקנה של מציאות בורא ומנהיג לבריאה.

אך היות והאלוקות אינה נקלטת לגביהם לכשעצמם כי אם רק מתוך נקודת המוצא של קיום העולם, מצטמצמת הכרתם והודאתם רק במידה שקיום העולם מחייב אותה. כלומר, באלוקות כפי שהיא שייכת לעולם ומצומצמת בלבושי הטבע, ואילו בנעלה מן העולם ומן הטבע אינם מודים.

מגיש הת' אושר מאיר אמיתי

איסור לשון הרע

”וציוה הכהן ולקח למיטהר שתי ציפורים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב”.

מפרש רש"י: בגלל שהנגעים מגיעים לאדם על לשון הרע שהוא מעשה על ידי דיבור (פטפוט) לפיכך הצטרכו לטהרתו שתי ציפורים המצייצות (מפטפטות) שזה דומה ללשון הרע.

מגיש: הת' יעקב משה חנזין

אבות נזיקין

יש כמה אבות נזיקין. יש בהם תכונות משותפות ויש בהם תכונות שונות. האבות המנויים במשנה: שור, בור, מבעה, הבער.

שור ומבעה שותפים ברוח חיים שבהם. בור ואש שותפים באי רוח חיים שבהם. שונה משלושתם הבור שאין מטבעו ללכת ולהזיק כמו שור מבעה והבער. מכנה משותף ביניהם: ארבעתם דרכם להזיק, ואם לא שמרת כראוי חובתך לשלם הנזק.

מתוך: גמרא בבא קמא.

מגיש: הת' אוריאל דדון

גיל הנישואין בגמרא

למדנו בגמרא מסכת קידושין שפעם רב חסדא סיפר לרב הונא על רב המנונא, כמה הוא אדם גדול. ורב הונא רצה לראות את זה שהוא באמת אדם גדול. אז רב חסדא אמר לרב הונא שפעם הבאה שהוא יראה את רב המנונא הוא יראה לו.

ורב חסדא ראה את רב המנונא והוא קרא לרב הונא. ורב הונא ראה שרב המנונא לא לובש כיסוי ראש (אז בימיהם כל מי שהתחתן היה לובש כיסוי ראש אז הוא הבין שהוא לא התחתן).

הוא שאל אותו למה אתה לא לובש כיסוי ראש? אז רב המנונא אמר לו שהוא לא התחתן. אז רב הונא הסתובב ואמר אני לא אסתכל עליך עד שאתה לא תתחתן. כי כתוב שעד 20 שנה אם לא נשא אישה, הקדוש ברוך הוא יושב ומקלל אותו שימות. ואם הגיע 20 שנה ולא נשא אישה כתוב תיפח עצמותיו.

אז רב חסדא אמר "אני עדיף מחברים שלי, כי התחתנתי בגיל 16, ואם הייתי מתחתן בגיל 14, הייתי יכול להתגרות בשטן שהוא לא הטעה אותי."

מגיש: הת' משה שמריאל חדד

מושגים מהגמרא

רש"י-מפרשה הראשון של הגמרא. סגנונו להסביר ללומד את הסוגיה הנלמדת כאן.

תוספות- גדולי ישראל, נכדיו של רש"י ועוד הרבה צדיקים, שמנסים להבין את פסק ההלכה מהסוגיה פה, ולראות איך היא מסתדרת עם פסוקים אחרים בש"ס.

גזירה שווה- גזירה שווה ישנם דינים שקיבלנו ממשה שנלמדים מגזירה שווה. שפרושו למידת דין מעניין לעניין: במקום אחד התפרש הדין ובמקום אחר לא. רק שיש אפשרות ללומדס זה מזה באמצעות מילה זהה שכתובה בשני המקומות.

שני דינים הכתובים באותו פסוק משווים את דיניהם. למשל לומדים קידושין בשטר כיון שכותב באותו פסוק עם גירושין.

מגיש: הת' אוריאל דדון

מגמרא מסכת קידושין

המשנה מפרטת את הדרכים שבהם נקנה עבד עברי ובאיזה משתחרר. הוא נקנה ב: 1) כסף 2) שטר, והוא משתחרר ב: 1) שנים 2) יובל 3) גרעון כסף (לאמה עבריה יש יתרון שהיא משתחררת ברגע שהביאה סימני נערות). הנרצע קנייתו ברציעה בלבד ומשתחרר ב: 1) יובל 2) מיתת האדון.

הגמרא מבררת מאיפה אנו לומדים שעבד עברי נקנה בכסף: הגמרא מביאה פסוק המדבר על עבד עברי ובו כתוב "ישיב גאולתו מכסף מקנתו" מכאן לומדים שנקנה בכסף. מקשה הגמרא שפסוק זה מדבר על עבד עברי הנמכר לגוי. (רש"י מוסיף שזה מפני שבגוי לא נאמר קנין מכירה אלא רק ביהודי והוא לומד זאת מהפסוק "או קנה מיד עמיתך" מעמיתך היהודי.)

(אך בתוספות כתוב שדבר זה קשה לרבנו תם מפני שתתפרש הגמרא לפי ריש לקיש ולא כרבי יוחנן (כי הדין כשיש מחלוקת בין ריש לקיש לרבי יוחנן הדין כרבי יוחנן) במסכת בכורות כתוב שרבי יוחנן אומר שיהודי קונה בכסף "או קנה מיד עמיתך" ולומדים מזה שכתוב עמיתך שזה דווקא מעמיתך - יהודי אך עובד כוכבים קונה במשיכה ולכן מפרש רבנו תם שרש"י היה צריך להוסיף את המילים בעבד עברי בכסף אך לרש"י זה היה פשוט ולכן הוא לא כתב זאת.)

אך מנין אנו לומדים שעבד עברי הנמכר ליהודי נקנה בכסף? הגמרא אומרת שלומדים זאת מאמה כמו שאת האמה מקדשים בכסף כך קונים אותה בכסף. מקשה הגמרא שזה מדבר על אמה ומנין עבד? מתרצת הגמרא שכתוב בפסוק "כי יימכר לך אחיך העברי או העבריה" מפני ששניהם כתובים באותו פסוק

מקישים אותם אחד לשני. מקשה הגמרא: זה מתאים ללמד על עבד שמכרוהו בית דין מפני ששניהם נמכרים לא מרצונם. אבל מי שמוכר את עצמו מנין שיקנה בכסף? מתרצת הגמרא שעושים גזרה שווה שכיר שכיר. בעבד שמוכר עצמו כתוב את המילה שכיר "כשכיר כתושב יהיה עמך" ונאמר במי שנמכר על ידי בית דין "כי משנה שכר שכיר".

תוספות: רש"י מבאר שכתוב כשכיר כתושב על מוכר עצמו לעבד ומשנה שכר שכיר על מכרוהו בית דין ושואל תוספות: לכאורה מיותר לומר את הפסוק מכסף מקנתו מפני שגם שם כתוב שכיר "כשכיר שנה בשנה והיינו לומדים מוכר עצמו לגוי מנמכר על ידי בית דין ונמכר על ידי בית דין מאמה. ומתרץ תוספות שהפסוק מכסף מקנתו בא ללמדנו שהוא לא נמכר בחליפין (כלומר בתבואה ובכלים).

ומקשה תוספות שוב למה צריך את הפסוק "והפדה" הרי אפשר ללמוד זאת מהקש מעבד עברי הנמכר לישראל ואותו נלמד מגזרה שווה שכיר שכיר מנמכר לעובד כוכבים? ומתרץ תוספות שזה מובא לצורך כך שנלמד שהיא יוצאת בגירעון כסף. ומקשה תוספות למה צריך את ההיקש בין עברי לעבריה הרי היה אפשר ללמוד זאת מגזרה שווה שכיר שכיר מעובד כוכבים? ומתרץ תוספות שזה כדי ללמדנו שכמו שאמה לא יוצאת בראשי אברים כך גם עבד עברי.

מגיש: הת' מענדי קעניג

מהלכות תלמוד תורה

כל אדם חייב לקבוע עיתים לתורה ואם אי אפשר יכול להסתפק
בפסוק או משנה או הלכה.

אדם שיש לו מעט זמן ללמוד ילמד הלכות הנצרכות.

אין להשאיר ספר פתוח.

מגיש: הת' יוסף יצחק קעניג

מהלכות תפילה

בין "ברוך שאמר" ל"ישתבח" אין לדבר כלל. מותר להפסיק לענות "אמן", "קדושה", "מודים" ו"ברכו". כדאי שזה יהיה בין פרק לפרק או לפחות בין פסוק לפסוק.

ל"ברוך הוא וברוך שמו" אין להפסיק, וכן אם עשה צרכיו יברך "אשר יצר" לאחר תפילת שמונה עשרה.

מגיש: הת' אושר מאיר אמיתי

גרעינים ופיצוחים וקטניות בשבת.

אין להפריד קליפת הבוטן כמו ביום חול בין ידיו אלא יפריד ע"י קצות האצבעות. ויש מחמירים שלא יפריד בכלל אפילו בראשי אצבעותיו. ולכן אסור לפרק את הקליפה הירוקה הרכה שעל הקליפה הקשה של הבוטן אפילו בראשי האצבעות. (ואדמו"ר הזקן כותב שעדיף להחמיר כי אפשר להפרידם בלי פירוק).

וכן קטניות כשעועית הנמצאים בתוך שרביט אסור לשוברה, מפני שזה מפרק. אבל אם פרקן מלפני שבת, אך השעועית נמצאת בתוך השרביט, מותר להוציאה כדי לאכול מיד, אבל לא כדי לאכול אחרי שעה כי זה בורר.

ובסידורו כותב אדמו"ר הזקן שעדיף להימנע מלאכול אגוזים בשבת אלא אם פיצחם לפני שבת כי אם האגוז מפוצח לשניים אפשר להוציא את הפרי ואין זה בורר. אבל צריך להיזהר כי אם נפלה חתיכת קליפה בין הפרי אסור לברור אלא ייקח את הפירות וישאיר את הקליפות.

וכן אם יש קערת קליפות בלבד אסור להזיזה משום שהיא מוקצה.

מתוך שולחן ערוך אדמו"ר הזקן.

מגיש: הת' מענדי קעניג